

NOTAT

Oppdragsnummer eller spesiell referanse.

1920

GÅR TIL

Orientering	Uttalelse	Behandling	Etter avtale

Gjelder:

Referat fra mini-seminar om prosjekt "Biologisk avlusing av laks", avholdt 7.6.90 ved FTFI, Fangstseksjonen i Bergen.

Underskrevet av: Åse Løvaas Pedersen

Avd.: FANGST

Dato: 20.08.90

Til FTFI's adm.: 1 eksp. for arkivering

Skjemaet brukes til rapportering fra reiser, møter, konferanser etc. etc. Omtal fortrinnsvis bare en sak på hvert skjema. Til påfølgende sider benyttes vanlig papir.

Av de 15 som hadde fått invitasjon til Mini-seminaret møtte 4:

Ingmund Sangolt, Gunnleiv Sangolt, Anne Marte Årseth, Hallvard Medle. Fra FTFI: Kent O. Mikkelsen, Arvid Beltestad og Åse Løvaas Pedersen (referent).

Prosjekt: Biologisk avlusing av laks

Prosjekt mål: Anvende leppefisk til å fjerne lus fra oppdrettsfisk og foreslå metoder for praktisk anvendelse av dette prinsippet for avlusing i fiskeoppdrett.

Prosjektansvarlig: Åsmund Bjordal,
Arvid Beltestad (20.8.89-20.8.90)

Prosjektperiode: 1988 - 1992

Prosjektinnsats 1990: 0.7 årsverk

Møtets formål: Utveksle erfaringer med oppdrettere som har tatt metoden i bruk.

Som en introduksjon til møtet ble det vist videoklipp om lakselus utviklingsstadier. I den forbindelse ble det opplyst at lusa ikke formerer seg i vann med mindre enn 16 promille saltholdighet. I ferskvann mister lusa grepet på laksen etter 48 timer. Lusangrepene kan variere fra lokalitet til lokalitet i samme område, uavhengig av strømforhold. Hallvard Medle hadde observert at undersolte merder var mindre angrepet av lus og at anlegg var mer disponert for lusangrep hvis lokaliteten hadde vært lenge i bruk.

Deretter presenterte Beltestad prosjektet ved å oppsummere de ulike forsøksaktiviteter og

presentere de viktigste resultater. Prosjektet ble også presentert som skriftlig dokumentasjon i form av Sluttrapport til NFFR og FTFI-nytt som er distribuert til alle matfiskanlegg. Beltestad presenterte også resultater fra anlegg på Shetland som har hatt så gode erfaringer med biologisk avlusing at de ønsker å importere leppefisk fra Norge.

Næringsrepresentantene på møtet var meget positive til metoden. Det ble framhevet at den er kostnadsbesparende og gir sunnere fisk. Fortjenesten ligger i arbeidsbesparelse og økt tilvekst fordi man slipper å sulte fisken.

Deltakerne signaliserte at prosjektet burde konsentreres om å kartlegge om leppefisk kan være smittekilde og om leppefisk kan formeres ved kunstig klekking. Videre antydte oppdretterne at metodens klare fordeler ville oppveie eventuelt tap forårsaket av øyenaoping (erfart ved et anlegg i Rogaland). Det ble reist spørsmål om øye-tapet kunne skyldes et lett utbrudd av vibriose.

Beltestad opplyste at en student ved Universitetet i Bergen vil ta sin hovedoppgave på atferd og fangst av leppefisk. Andre forskningsmiljøer, (Svanøy Stiftelse og Distriktshøgskolen i Sogndal) søker å få til kunstig klekking av leppefisk. Dette hører også klart inn under Havforskningsinstituttets arbeidsområde.

Ingmund Sangolt orienterte om sine erfaringer fra fangst og transport av leppefisk. Han poengterte at det er viktig å håndtere leppefisken skånsomt og ha lite i hoven slik at fiskene ikke stikker hverandre. For flytransport av 5 - 6 timers varighet anbefalte han 50 fisk pr. 10 liter oksygenert vann.

Fangst av grasgylt, som er en stimfisk, skjer best med strandnot mens bergnebb fanges best med teiner. Sangolt var interessert i å få artbestemt en liten grå fisk som fanges hyppig; den kan være hun-grøngylt.

Anne Marte Årseth orienterte om Mowi's erfaringer med leppefisk. Mowi anvender leppefisk også i storfisk-merdene. Før utsetting i merdene formalinbehandles (1:5) leppefisken for å rengjøre den for parasitter. Nøtene bør være rene slik at leppefisken med en gang lærer seg å spise lus og ikke istedet beiter groe av merdveggen. Samtlige Mowi-merder har eget bo-kvarter for leppefiskene. Det kan være gjennomhullede PVC-rør eller

østerskorger. Her søker leppefisken skjul og slik hindrer en at leppefisken hoves ved dødfisk-plukking. Ved Mowi-anlegget på Haverøy var leppefisk tilført i merdene i forhold 1:20 - 1:80. Det var ikke registrerbar forskjell, begge tettheter holdt lusa vekke. De to foregående år var det behov for kjemisk avlusing 4 ganger i samme periode. Som en tommelfingerregel bør leppefisk tilføres i forholdet 1 leppefisk til 50 laks.

Det er påvist at leppefisken har revir-område; for bergnebbens vedkommende 1 - 2 meter. Ingen hadde observert aggresivitet mellom laks og leppefisk.

H. Melde lanserte ideen om rognkjeks som alternativ rensefisk i de nordlige fylkene. Leppefiskenes utbredelsesområde har sin nordgrense i Trøndelag. Rognkjeks kommer inn i merdene som yngel, den spiser lite laksefór og den sies å beite lus.

Møtet ble avsluttet med henstilling fra næringsrepresentantene om at instituttet måtte markedsføre prosjektet sterkere uten for mange forbehold. Ikke minst overfor Norske Fiskeoppdretteres Forening som vil ha nytte av prosjektet i markedsføring av en "Biodynamisk dyrket laks".